

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośzeniem i w agencjach	2,65 „
Na poczte, już z odnośzeniem	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na poczte już z odnośzeniem	8,67 „

Strajki, inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Wtorek Ezechjusza
Środa † Suchy dzień Łazarza

CHOJNICE, środa dnia 17 grudnia 1930

Słońce wschód 8 Ruchód 15.44
Księżyc wschód 3.52 zach. 3.22

Więści o krótkiej treści

Grupa posłów — socjalistów wśród Bebeków

Klub poselski B B zaczyna się tak, jak w ubiegłym Sejmie rozpraszając na grupy — Mianowicie władze kierownicze klubu B B zezwoliły 4 posłom na tworzenie grupy posłów socjalistycznych — Nazwiska tych posłów są: Smulikowski, Malinowski, Burda i Pączek — Należeli oni w poprzednim Sejmie do B B S a obecnie zostali wybrani z listy B B

Unja „kościół” narodowych czechosłowackiego i polskiego

Praga — „Il Kurj Codz” donosi: Między kościołem czechosłowackim a polskim kościołem na rodowym w Czechosłowacji zawarta została obecnie unja, na mocy której głowa kościoła czechosłowackiego patriarcha dr Prochaska został równocześnie głową polskiego kościoła narodowego

Obydwa kościoły otrzymują nowy jednolity statut raz jednolitą liturgję Odtąd duchowni polscy kształcić się będą na falkucie kościoła czechosłowackiego w Pradze Nominacje uskuteczmane będą przez praskiego patriarchy na wniosek polskich władz kościelnych

Liczba komunistów zmniejsza się

Moskwa — „Prawda” podaje że liczebny skład partji komunistycznych w różnych krajach przedstawia się mniej więcej, jak następuje: w Rosji liczy partja obecnie 3.500.000, w Niemczech 124000 we Francji 38000, w Czechosłowacji 34000, w Stanach Zjednoczonych 8385 (w lecie tego roku w Stanach Zjednoczonych było 16000) „Prawda” nie ukrywa faktu iż mimo wzrastającego bezrobocia we wszystkich krajach zachod. Europy ilość komunistów stale się zmniejsza

Wielka upadłość w Poznaniu

Poznań — P Luczak, właściciel pasażu „Apollo” w którym znajdują się dwa wspaniałe kina „Apollo” i „Metropolis” oraz firmy konfekcyjne ogłosił upadłość Ł nie uzyskał przedłużenia nadzoru sądowego wobec czego zniewolony był ogłosić upadłość

Na zarządców Masy upadłościowej wyznaczeni zostali pp. adw Wierusz i p Biedziński, a do wydziału wierzycieli weszli adw Kręglewski, adw Szajca i dyr Engel z Banku Ziemiain Wiadomość ta wywołała w Poznaniu wielkie poruszenie

Nieudany występ posła komunistycznego w Łodzi

Dnia 13 grudnia odbył się w Łodzi pierwszy nieudany występ świeżo upieczonygo posła komunistycznego Daneckiego Na godzinę 10-tą rano na placu Reymonta zapowiedziany został wiec komunistyczny Policja zawczasu już obsadziła cały plac nie dopuszczając do zgromadzenia Mimo to przed fabryką Leonarda poseł Danecki usiłował do zebranej grupy przygodnych słuchaczy wygłosić przemówienie Policja rozproszyła jednak zebranych, aresztując cztery osoby

Demonstracje komunistów w Piotrkowie

W dzielnicy żydowskiej w Piotrkowie doszło do wielkich demonstracji żydowskiej młodzieży komunistycznej, która w liczbie kilkaset osób, z czerwonym sztandarem usiłowała szturmować więzienie polityczne i rozbroić dozorców więziennych

Zaburzenia zlikwidował większy oddział skonsgynowanej policji Demonstrantów rozpedzono a liczni przewodnicy oraz materiał propagandowy w postaci czerwonych flag został w rękach władz policyjnych

Zakaz przedstawień kinowych w niedzielę w Londynie

Ośmiomiljonowy Londyn pozbawiony został przedstawień kinowych w niedzielę — Właściciele kinematografów londyńskich skazani zostali na grzywnę 100000 funtów szterlingów za wyświe tlanie filmów w ubiegłą niedzielę — Pomimo wysokich kar kinematografy londyńskie wyświetlać będą swoje programy a licząc po zakupie biletów mają zapewnioną olbrzymią frekwencję

Ks. Buelow o Polsce i Korfantym

W pamiętnikach swoich ks Bülow poświęca również sporo miejsca sprawom polskim

Ciekawe są zwłaszcza uwagi kanclerza o polityce antypolskiej a szczególnie twierdzenie jego że sprzeciwiał się zawsze ciemieniu Polaków w zakresie szkolnictwa i w sprawach kościelnych Tu trzeba zaznaczyć że w rzeczywistości takie stanowisko kanclerza bynajmniej odczuć się nie dało przeciwnie za jego rządów była i Września i strejk szkolny

Jak dla Capriviego tak i dla Bülowa w sprawie polityki antypolskiej decydującym był stosunek do Rosji — Caprivi licząc się każdej chwili z możliwością wojny z Rosją chciał zapewnić sobie na ten wypadek życzliwość Polaków; Bülow natomiast wiedział jak pisze na stronie 564 że ni-

czem nie pozyska sympatji Rosji dla Niemiec tak bardzo jak uciskiem Polaków — Nadto Bülow kierował się przekonaniem że nie może być większej dla Niemiec katastrofy nad odbudowanie Polski (Vor allem war ich davon durchdrungen dass uns kaum ein grösseres Unheil zustossen könne als die Wiederherstellung eines selbständigen Polens

W zwalczaniu Polaków popierał go ze wszystkich sił kardynał wrocławski ks Kopp za co Bülow chwali go bardzo — Kardynał ów sądził że spolonizowanie wschodnich prowincji Prus wcaleby nie było zgodne z interesami Kościoła katolickiego, wobec tego energicznie zwalczał Korfante go „dieses übleSubjekt” którego w czasie wojny po wszechnej niemieckiej władze wojskowe inwigilowały

Bunt wojskowy w Hiszpanji stłumiony

Rząd hiszpański przesłał do prasy komunikat podający dokładne szczegóły o rewolcie wojskowej i cywilnej w Jaca, a to w celu zapobieżenia rozpowszechnianiu przesadnych wiadomości, alarmujących opinię publiczną

Wedle danych urzędowych przebieg wypadków był następujący:

Część garnizonu w Jaca w porozumieniu z pewnymi elementami cudzoziemskimi zajęła postawę jawnie buntowniczą — Wskutek odmowy przystąpienia do akcji buntowniczej ze strony dowódców wojskowych oraz żandarmerji i strzelców doszło do starcia, w którego wyniku mer miasta wraz ze strzelcami i gwardją cywilną cofnęli się do koszar gwardji cywilnej — Powstańcy zarekwirowali liczne samochody i wozy i rozpoczęli marsz w kierunku Huesca, napotykając jednak na opór ze strony oddziałów żandarmerji i strzelców — Mimo energicznych usiłowań powstańcy nie zdołali przerwać komunikacji — Rząd powiadomiony z różnych źródeł o wypadkach — przed-

sięwziął niezwłocznie niezbędne środki, zarządząc koncentrację wojsk od południa i zachodu w kierunku Jaca i Huesca w celu wystąpienia przeciwko powstańcom

Rząd — zaznacza Agencja Fabra — stwierdza z zadowoleniem, iż powstanie zostało zlokalizowane, a spokój zupełny panuje na całym terytorjum Hiszpanji

Madryt — Po posiedzeniu rady gabinetowej wydano komunikat półurzędowy głoszący iż w Jaca powstańcy poddali się i wszystko powróciło do normalnego stanu — Gubernator wojskowy i szereg innych osobistości wziętych do niewoli przez powstańców odzyskali wolność — W czasie walk po obu stronach było 7 zabitych i 27 rannych Wojska rządowe wzięły do niewoli około 500 powstańców

Madryt — Sąd wojenny skazał na śmierć kapitanów Galena i Salinasa, organizatorów buntu w Jaca — Wyrok został wykonany — Pozostali oficerowie skazani zostali na dożywotnie więzienie

Posiedzenie Sejmu

Biuro Sejmu komunikuje, że z powodu rocznicy śmierci śp Prezydenta Gabryela Narutowicza i w związku z odbywającym się o godzinie 10-tej nabożeństwem żałobnym p marszałek Sejmu przełożył termin posiedzenia, wyznaczonego na wtorek dnia 16 bm na godz 11-tą

Porządek obrad posiedzenia zawiera następujące punkty:

1) Sprawozdanie komisji regulaminowej o wniosku nagłym klubu B B W R o zmianie regulaminu obrad Sejmu (sprawozdawca Podolski)

2) pierwsze czytanie preliminarza budżetowego na okres od 1 kwietnia 1931 do 31 marca 1932

3) nagłość wniosku Klubu Narodowego w sprawie uwięzienia b posłów i postępowania wobec nich w twierdzy w Brześciu i wreszcie

4) nagłość wniosku o zawieszenie postępowania sądowego i uwolnienie z więzienia posłów: Adama Ciołkosza, Władysława Dobrocha, Stanisława Dubois, Józefa Mochnieja, Adolfa Sawickiego, Jana Smoły i Stanisława Wrony

2 lamy Wywiad z marsz Piłsud o uprawnien Prez P marsz Piłsudski przyjął redaktora Tadeusza Świąćckiego i udzielił mu wywiadu o stanowisku Prezydenta Rzplitej w Konstytucji — Publikuje wywiad agencja Iskra

P Piłsudski na samym wstępie zarzuca p Święćickiemu nielogiczny sposób myślenia i twierdzi iż on osobiście zwykle myśli inaczej, niż przeważnie myślą ludzie — Następnie p Piłsudski nawiązuje do ostatniego swego wywiadu, w którym mówił o trzech sprężynach, jakie istnieją w centrali każdego państwa to jest Prezydencie, Rząd-

zie i Ciałach Ustawodawczych — Wszystkie te trzy sprężyny muszą działać harmonijnie — W obecnej Konstytucji nie ograniczono ściśle zakresu działania tych sprężyn co tworzy śmieszność i kłopoty — Kluczem odpowiedniego podziału jest kwestja Prezydenta Rzplitej

Pomiędzy trzema sprężynami państwowej centrali mamy: jedną p Prezydenta, gdzie jest jeden człowiek, drugą Rząd; gdzie jest 14-tu i trzecią Sejm i Senat gdzie liczbą ludzi dochodzi do 600

Prace tych trzech sprężyn muszą wyglądać odmiennie — Rządowi należy zostawić technikę rządzenia a Prezydentowi Rzplitej regulowanie centralnej maszyny państwa — Kiedy zaś Prezydentowi przypada praca dbania o równowagę i harmonję to trzeba aby mu Konstytucja dała prawa bezpośrednie w stosunku do każdego z ministrów tak samo, jak w stosunku do Sejmu i Senatu — Prezydent Rzplitej musi mieć możność zwolnienia każdego z ministrów To samo tyczyć się musi pracy Sejmu i Senatu, nietylko w przypadku rozwiązania Sejmu — Prezydent Rzplitej musi mieć możność rozkazowo załatwiać swoje postanowienia w samym porządku pracy Sejmu Dla takiej Konstytucji wstydemby było aby ośmieliła się w przypadkach postanowienia Prezydenta w stosunku do poszczególnych ministrów jak i do Sejmu i Senatu żądać jakiegokolwiek kontrasygnaty

P Piłsudski protestuje dalej przeciwko jakimkolwiek usiłowaniom wpływania na decyzje kierownika nawy państwowej — Całość poruszalnych spraw łączą p Piłsudski z koniecznością wyboru Prezydenta Rzplitej za pomocą plebiscytu

Polacy na wychodźstwie

Polacy w Alzacji

W Alzacji tak jak wszędzie nie braknie naszych rodaków — I tak jak wszędzie są tacy, którym się dobrze powodzi i tacy co na swój los narzekają — Jeżeli jednak porównamy tutejsze zale z narzekaniami innych dzielnic Francji dla naszych rodaków życie w Alzacji wydaje się bądź co bądź znośniejsze — Ma się wrażenie że gdyby nasi rodacy w Alzacji mieli więcej placówek kulturalnych jako to: szkoły polskie biblioteki lepiej prosperujące towarzystwa i większe zrozumienie potrzeb kulturalnych przez dyrekcje miejscowe życie organizacyjne potoczyłoby się tu wartkim prądem. Niestety kapitał tutejszy dla którego pracuje robotnik bardzo mało posiada tego zrozumienia i stara się zamykać oczy na potrzeby robotnika polskiego — Weźmy choćby pod uwagę księży polskich których położenie materialne w Alzacji wiele pozostawia do życzenia — Mało kto wie jak ciężko muszą borykać się z losem chcąc służyć duchowo polskiemu robotnikowi — Jeżeli chodzi o Alzację tutejszy przemysł polskiemu księdzu w niczym nie pomaga jak nie pomaga nikomu!

Miesiąc listopad który we Francji nasi rodacy w tym roku szczególnie upamiętnili przez obchody dwóch wielkich naszych rocznic zapisał się też pięknie u naszych rodaków w Alzacji.

Prezes centrali towarzystw polskich w Alzacji p. Konopiński który wszedł do komitetu obchodów na Wsch. Francji w charakterze wice — prezesa dobrawszy szczęśliwie do siebie ludzi dał naszym rodakom w Alzacji możność nie tylko oddania hołdu naszym bohaterom ale także spędzenie pożytecznie kilku chwil woli podniesienia się na duchu — Centrala w Alzacji wybrała na obchód 10-lecie zwycięstwa oręża polskiego nad nawałą bolszewicka i 100-letniej rocznicy powstania listopadowego dzień 16 listopada rozpoczynając jak każde zwyczaj nabożeństwem w kościele na które pochodem bardzo licznie udano się do nowego kościoła na kolonii Teodor (miejs. uroczystości był Wittensheim) gdzie mieści się obraz M. B. Częstochowskiej latem sprowadzony przez wychodźców z Polski.

Główna uroczystość odbyła się po obiedzie — Uroczystość otworzył na sali p. Konopiński — Od czyt o 10 leciu wygłosił p. Niemojewski przedstawiciel konsulatu Strasburskiego — Odczytu wysłuchano z zapartym oddechem.

Dla orientacji nadmienić trzeba że tak organizacja uroczystości jak i koszty spoczywały na barkach centrali — Teatr i żywe obrazy wystawiła sekcja teatralna przy towarzystwie Oświata w Wittensheim.

Nie od rzeczy dodać że mimo wszystko nasi rodacy w Alzacji we wszystkich swoich poczynaniach zawsze kierują się interesem społecznym.

Obchód listopadowy w Paryżu

W niedzielę dnia 30 listopada obchodziła kolonia polska w Paryżu w kościele polskim setną rocznicę Powstania Listopadowego — Mszę św. odprawił w obecności ks. arcybiskupa Guebriant i p. ambasadora Chłapowskiego ks. rektor Łagoda — Kazanie okolicznościowe wygłosił ks. dr Jakubisiak z Paryża. Po kazaniu nastąpiło odsłonięcie tablicy pamiątkowej śp. ks. Aleksandra Jelowickiego ze Zgromadzenia Zmartwychwstania Pańskiego pierwszego przełożonego Polskiej Misji w Paryżu powstańca posła na Sejm oficera W. P. itd. Odsłonięcia tablicy dokonał p. ambasador Chłapowski a poświęcenia J. E. ks. arcybiskup Guebriant przełożony Misji zagranicznych — W uroczystości wzięła udział bardzo licznie reprezentowana Polonia z Paryża i duchowieństwo polskie. Tablica pamiątkowa wmurowana pomiędzy filarami od strony zakrystji w miejscu bardzo widocznym silnie wydatnia charakter polski kościoła Assomption i utrwali na przyszłość wspomnienia powstania listopadowego i emigracji polskiej tak ściśle związanej z historią kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Panny w Paryżu.

Rosja i Niemcy

Kurjer Poranny pisze:

Mieliśmy obecnie dwa wielkie procesy polityczne w świecie — Jeden w Federacji Sowieckiej przeciwko tzw. partji przemysłowej o sabotaż planu pięcioletniego w porozumieniu z kierującymi mężami państw Europy Zachodniej drugi w Niemczech przeciwko Polsce z powodu pogrzebanej jakoby w czasie wyborów mniejszości niemieckiej na Górnym Śląsku która potrafiła jednak zorganizować swoje bojówki i mordować przedstawicieli porządku publicznego — Oba te procesy mają w dużej mierze wspólne tło — Jest nim bezadziejne szarpanie się w sieci własnych błędów i w ich konsekwencjach: szczególnie groźnym przebiegu kryzysu gospodarczego.

Rząd Sowiecki stworzył sobie gigantyczny plan inwestycji przemysłowych i postawił sobie za cel przeskoczenie pod względem tempa rozwoju gospodarczego St. Zjednoczonych — Dlatego aby plan pięcioletni mógł być wykonywany robotnik sowiecki został prawie zupełnie pozbawiony cukru tłuszczów mięsa musi chodzić bez butów i

obdraty, włościanin sowiecki jest wyciskany do ostatnich granic przy pomocy polityki niskich cen nabywanego przez państwo zboża i karykaturalnie wysokich cen sprzedawanych mu wyrobów przemysłowych — Ponadto rząd Sowiecki przez błąd kolektywizacji poderwał sobie ostatecznie to źródło dochodów jakie miał w rolnictwie stwarzając sobie natom. nowe nieoczekiwane źródło wydatków z tytułu dopłat ze skarbu państwa do pracujących drogo i wymagających znacznych inwestycji — kolektywów — W rezultacie plan pięcioletni załamuje się.

Niemcy podjęły zakrojoną również na wielką skalę akcję przebudowy i rozbudowy swego przemysłu przy pomocy kredytów amerykańskich podjęły szereg wielkich inwestycji państwowych i samorządowych wszczęły i wykonały w szerokich rozmiarach akcję dostarczenia swemu rolnictwu odpowiednio oprocentowanych możliwie tanich kredytów — W rezultacie przemysł został przygotowany do wielkiej ekspansji eksportowej ale jednocześnie jego zdolność konkurencyjna została osłabiona przez wysokie koszty oprocentowania zaciągniętych kredytów przez wysokie ciężary podatkowe związane z nadmierną rozbudową budżetów państwowych i samorządowych i przez wysoki poziom kosztów utrzymania odbijający się na kosztach robocizny; rolnictwo w szczególności większe, zostało obdłużone do poziomu który sięga już w bardzo licznych wypadkach 100 procent wartości obiektu i stawia państwo przed koniecznością specjalnej wychodzącej z normalnych ram pomocy względnie dopuszczenia do upadłości ogromnej liczby warsztatów rolnych.

Rozdęte nawet już ponad miarę wynikającą ze sztucznego podniesienia koniunktury, budżety państwowe i samorządowe zamknęły się w każdym z dwóch ostatnich lat kwotą 1 miljarde marek deficytu — W rezultacie sama protekcyjnista aż do absurdu, polityka ochrony produkcji rolnej stworzyła z Niemiec najdroższy pod względem kosztów utrzymania, kraj w Europie i skomplikowała jak w żadnym państwie, podjęte obecnie zadanie obniżki równomiernej płac i cen w kraju.

Porządek dzienny styczniowej sesji Rady Ligi Narodów

Porządek dzienny sesji styczniowej Rady Ligi Narodów zwołanej na dzień 19 stycznia 1931 roku został już definitywnie ustalony — Zawiera on 30 punktów a między innymi szereg zażaleń mniejszości polskiej ze Śląska niemieckiego oraz mniejszości niemieckiej ze Śląska polskiego — Jednym z najważniejszych zadań styczniowej sesji Rady Ligi będzie ustalenie terminu zwołania ogólnego światowej konferencji rozbrojeniowej, która pracować będzie na podstawach materiału wygotowanego przez komisję przygotowawczą.

Ze spraw polskich figuruje na porządku dziennym styczniowej sesji Rady Ligi Narodów nota Polski w sprawie nawiązania stosunków z Litwą oraz uregulowania komunikacji granicznej pomiędzy obu państwami.

Referentem wszystkich wniosków mniejszościowych jest przedstawiciel rządu japońskiego w Paryżu.

Kara za propagandę wojny

Ilustrowany Kurjer Codzienny pisze: Polska reprezentowana na komisji rozbrojeniowej przez generała Kasprzyckiego należała stale do grupy oczywiste francuskiej co jednak nie przeszkodziło delegatowi polskiemu występować kilkakrotnie z samodzielnymi poglądami i wnioskami które znajdowały opowszechnie uznanie.

Do tych należy przede wszystkim rozwinięty przez gen. Kasprzyckiego pogląd o konieczności rozbrojenia moralnego i wyrażony przez niego postulat aby Liga Narodów wzięła inicjatywę w kierunku ograniczenia propagandy wojennej we wszystkich państwach wprowadzając nawet do kodeksów karnych pojęcie nowego przestępstwa którym byłaby owa propaganda wojenna uprawiana w prasie literaturze i wszelkimi innymi środkami.

Krwawe ściąganie podatków w Jugosławji

Belgrad — Z różnych części kraju nadchodzą wiadomości o gwałtownym oporze chłopów przeciw ściąganiu podatków — w kilku gminach doszło do krwawych starć między żandarmami i chłopami — I tak we wsi Neruten w Syrmji w prowincji Syrmja żandarm, który asystował egzekutorowi podatkowemu został przez pewnego chłopą napadnięty z tyłu i zabity.

W gminie Kowaczicz przeprowadzono egzekucję u pewnego chłopą, przyczem zabrano mu 4 kornie — Chłop popadł wówczas w taką wściekłość, że zastrzelił egzekutora podatkowego — Żandarm który towarzyszył egzekutorowi zrobił użytek z broni i zastrzelił chłopą.

Na odgłos strzału zbiegła się cała wieś i rzuciła się na urzędników podatkowych i żandarmów. Wywalała się zacięta bójka w rezultacie której trzech urzędników podatkowych i jeden chłop został zabitych, zaś 100 osób odniosło cięższe lub lżejsze rany.

Udział Polski w międzynarodowym kredycie rolniczym

Wiedeń — Neue Freie Presse donosi z Żurychu Komitet finansowy Ligi Narodów, który zbierał się w Genewie dnia 15 stycznia, powołał uchwałę co do projektu międzynarodowej pożyczki rolniczej — Pożyczka ta okazała się koniecznością wobec tego że system prowencyjny dla producentów rolniczych Jugosławji, Węgier, Polski i Rumunii da się bardzo ciężko albo wogóle nie da się przeprowadzić — Dla kontroli wymienionej pożyczki utworzony będzie clearing, pod kierunkiem wysokiego komisarza Ligi Narodów Pożyczka będzie miała charakter pożyczki wspólnej podobnie, jak swego czasu pożyczki Ligi Narodów dla Austrii i Węgier.

Konflikt Anglii z Watykanem?

Rzym — Sfery watykańskie poruszone zostały wiadomością Corriere della Sera z Jerozolimy o wkroczeniu gubernatora angielskiego do świętej groty betleemskiej i nakazaniu rozpoczęcia prac restauracyjnych ołtarza żłóbka Jezusowego — Kustosz franciszkanin O. Marotta gorąco zaprotestował przeciwko pogwałceniu status quo miejsc świętych, który wyklucza wszelkie ingerencje rządowe w sprawie utrzymywania porządku w sanktuarjach — Pomimo protestu prace restauracyjne zostały rozpoczęte.

Sfery katolickie w Jerozolimie widzą w incydencie betleemskim kontynuowanie planu Anglii systematycznie zmierzającej do pomniejszenia wpływów łacińskich w Ziemi św.

Listonosz uratował trzech tonących chłopów

W Łucku na cienkiej powłoce lodu na rzece Głuszczy przepływającej przez centrum miasta, ślizgało się 3 uczniów miejscowej szkoły powszechnej — W pewnym momencie gdy chłopcy znaleźli się na środku rzeki głębokiej w tym miejscu na kilka metrów, nagle lód pod nimi załamał się. Chłopcy poczęli tonąć.

Na ratunek rzucił się do rzeki przechodzący ulicą listonosz miejscowej poczty Mikołaj Lisowski, który wydobył ich z pod pokrywy lodu — Lisowski, trzymając chłopców nad powierzchnią wody sam zaczął tonąć.

W tym momencie rzucili się na ratunek szofer J. Grimberg i posterunkowy P. P. Michalski, którzy zapomocą drągów i sznuru ułatwili Lisowskiemu wraz z chłopcami wydostanie się z wody.

Dzielny listonosz, który z narażeniem własnego życia uratował 3 tonących chłopców został po dany do odznaczenia za ratowanie tonących.

Odsłonięcie pomnika Tadeusza Kościuszki w Łodzi

W niedzielę odbyła się w Łodzi uroczystość odsłonięcia pomnika Tadeusza Kościuszki — Pomnik wykonany jest przez artystę — rzeźbiarza Mieczysława Lubelskiego — Uroczystego aktu odsłonięcia pomnika w obecności przedstawiciela p. Prezydenta Rzplitej i rządu p. wojewody Jaszczółta oraz przedstawiciela wojskowości dowódcy O. K. IV generała Małachowskiego dokonał przy udziale delegacji wszystkich organizacji i instytucji społecznych prezydent miasta Ziemięcki — Pomnik który jest jednym z najwyższych pomników w Europie, wykonany jest cały z brązu i miedzi — Pomnik ten znajduje się na placu Wolności.

Zmiany w działalności komisji drożynianej

Uchwalone na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 12 bm rozporządzenie w sprawie komisji do badania zmian kosztów utrzymania wprowadza dwie zmiany w działalności tej komisji.

Przy całkowitym utrzymaniu zasady dotychczasowego składu komisji oraz sposobu przychodzenia na posiedzenie wszystkich jej członków wprowadzone zmiany mają jednak na celu ułatwienie dojścia komisji do skutku, jeżeli członkowie na posiedzenia nie przychodzą regularnie.

Pierwsza zmiana dotyczy obniżenia wymaganego quorum — Dotychczas wynosiło ono 12 osób obecnie quorum obniża się do liczby 10.

Dalej idące obniżenie quorum nie jest jednakowoż możliwe, ponieważ nie można dopuścić do zmajoryzowania jednej ze strony łącznie z grupą rządową, przez przypadkową większość strony drugiej.

W wypadku braku zmniejszonego jak wyżej quorum ma zastosowanie druga zmiana a mianowicie: w razie niedojścia do skutku posiedzenia w pierwszym terminie wyznaczy się posiedzenie następne — Jeżeli i na to posiedzenie przedstawiciele stron pracodawców i pracowników nie przyjdą w dostatecznej liczbie lub nie przyjdą wcale wówczas przedstawiciele urzędu wobec naocznej go niestawieństwa zainteresowanych, mają prawo ustalić wskaźnik sami.

KRONIKA SPORTOWA.

Legja mistrzem Stolicy

W niedzielę odbył się w Warszawie mecz o moralne mistrzostwo stolicy w piłce nożnej między najsilniejszymi zespołami warszawskimi Polonią i Legją zakończony zwycięstwem Legji w stosunku 5 : 2 (2 : 2).

Wspnianie zwycięstwo Warty

W niedzielę odbył się w Poznaniu mecz bokserski Warty z S. T. C. (Budapeszt) zakończony wysockim zwycięstwem mistrza Polski nad Węgrami w stosunku 12 : 4 p.

Naród słowiański walczący o swój byt

Budziszyn, w grudniu

Sokół Serbo - Łużyczan ma wielkie znaczenie, biorąc przede wszystkim pod uwagę ich małą liczbę, oraz ich rozproszkowanie w „morzu niemieckim”. Dziś posiadają Łużyczanie sporo towarzystw narodowych, zrzeszonych w związek zwany „Domowina”. Niejedne z nich są bardzo zasłużone, a z pośród nich wysuwa się na pierwszy miejsce wprawdzie młody, ale bardzo czynny Związek Sokoli.

Sokolstwo na terenie Łużyckim miało wiele przeszkód do pokonania. Niemcy bowiem zakładali wszędzie tam Turnverein, gdzie założono Sokół lub co gorsza ubiegali Łużyczan. Zarzucali Łużyczanom, że nie jest to ruch łużycki, lecz cudzy, pozostający pod obcym wpływem. Bronił się Sokół wszelkimi sposobami i wyszedł ostatecznie zwycięsko, mogąc poszczycić się szeregiem gniazd, dobrze rozwijających się w różnych okolicach Łużyc. Nic więc dziwnego, że dziesięciolecie Sokolstwa obchodzono z wielkim entuzjazmem, czego wyrazem było uroczyste zebranie w „Serbskim Domu”. Wprawdzie Budziszyn w swoich starych poważnych murach przyjął rocznicę dziesięciolecia Sokolstwa Serbo - Łużyckiego bezgłośnie, bez wiwatów, bez ogólnego zainteresowania. Gdzieniedzie zatrzymali się przechodnie, zwracając uwagę na piękny strój słowiański. Pozatem nic — Ale to jest zewnętrzny obraz.

W mieście, gdzie panuje zaborca, niemożna otwarcie święcić wielkiej słowiańskiej uroczystości jednak to nie przeszkadza Serbo - Łużyczanom, którzy nie robią czegoś tylko na efekt, dla reklamy.

26 listopada zebrał się przedstawicielstwo towarzystw sokolich i innych organizacji narodowych w sali „Serbskeho Domu”. Przybyło osób tak wiele, że sala wypełniona była po brzegi, a wśród zgromadzonych spotkać można było wszystkich znanych działaczy drogiej im sprawy.

Zebrał się hr. Jakób Szajba, podkreślając znaczenie zebrania, równocześnie dziękując za manifestacyjne okazanie zainteresowania, a pragnąc dać wyraz uczucia zebranych zaintonował narodowy hymn serbski.

Po pięknej deklamacji okolicznościowej wypowiedzianej przez br. Jerzego Szewczyka zabrał głos prezes związku Sokolstwa serbskiego br. Jan Mieszkank, wygłaszając treściwy referat pt. „O serbskim Sokole a narodowym ożywieniu — Musimy być — mówi Mieszkank — ludźmi praktycznymi tzn. powinniśmy mieć program żywotny, jasny, — musimy występować otwarcie, pomagając prawdzie do zwyciężenia — W referacie swoim omówił br. Mieszkank cztery ważne zadania:

Serbo - Łużyczanie są ludem rolniczym. Nic więc dziwnego, że ciało ich jednostronnie napięte dzięki jednej pracy, wobec czego gimnastyka jest im nadzwyczaj potrzebna. Robotnicy zdają sobie z tego doskonale sprawę, czego dowodem, wielki ich procent członków czynnych, rzemieślnicy już ich naśladują, jednak powinni to zrozumieć także urzędnicy i inteligencja którzy dotychczas okazali za słabe zainteresowanie dla Sokolstwa.

Sokół nie tylko ćwiczy ciało, ale podnosi także ducha. Szczególną to ma wartość teraz, kiedy młodzież jest mniej zdyscyplinowaną, nie służąc w wojsku. Zdajemy sobie sprawę, że nadszedł nowy czas, wymagający nowych zasad. Młodzież tworzy sama nowy świat myśli, nowy kierunek, Starsi powinni to zrozumieć, wielu z nich nietylko rozumiało, ale z nami pracują; jednak to nie wszyscy, niestety, jest to przykre, gdyż grozi rozłamem. Patrzymy śmiało w przyszłość zdając sobie sprawę, że młodzież jest fundamentem i przyszłością narodu.

Powinniśmy starać się zdobyć nauczycielstwo dla naszej sprawy. Dopóki to nie nastanie, zmuszeni jesteśmy sami sobie pomagać, musimy sami się dokształcać, a stać się to może za pomocą pism

i żywego słowa. W tym wypadku wielką rolę mają do spełnienia „Sokolskie Listy” (Pismo to wychodzi dziesięć razy w roku a istnieje już sześć lat, adres redakcji Michał Nawka w Radworju (niem Radibor, Sachsen). Dalej powinniśmy starać się o utrzymanie jak największego kontaktu z ludem, gdyż sokolska myśl ma za zadanie poruszyć i nastawić serbskie społeczeństwo całe. Dlatego też powinniśmy starać się, aby odpowiedzialne stanowiska w gminie i każdej osadzie przypadło sokolowi. Musimy dać wszędzie dobry przykład, jak należy budzić ducha „serbować” akcentując swą narodowość nie zrażając się, że w wielu wypadkach napotykamy niedowierzania.

Z pośród szeregu przemówień zwracała na siebie uwagę charakterystyczna mowa księdza Jana Cyża, który w imieniu „Ludowej Rady” tak mówił: „Musimy skupić się w zwartej gromadzie „Łączmy się” — to nasze ogólne hasło. Mamy też łączyć się duchowo, powinniśmy rozwijać braterską miłość, a od obcego (czyt Niemca) nie wyglądajmy miłości, jeno prawdy. Mamy prawo do życia, chcemy iść naprzód a do tego potrzeba prawego kierunku. Fundamentem, na którym spoczywać ma nasza działalność, ma być chrześcijaństwo. Pomiędzy nami nie powinno szerzyć się nieporozumienie z powodu różnic wyznaniowych. Miłość musi panować!”

Pomijam streszczenie wszystkich innych referatów i przemówień, gdyż odnoszą się do warunków miejscowych. Przebijają w nich radość z rozwoju Sokolstwa, a jakim uznaniem cieszy się Sokół na Łużycach, świadczą mogą wypowiedziane życzenia, aby w jak najkrótszym czasie powstały organizacje tam, gdzie wsi są zagrożone. Zrozumienie idei słowiańskiej pięknie przedstawił redaktor Skala, podkreślając dalej, że „my nikogo nie nienawidzimy, jednak wobec tych którzy nas nienawidzą, musimy się postawić i bronić naszego narodu!”

Reasumując znaczenie i prace Sokola, piszą „Serbske Nowiny”, że „nasza nowoserbska, uświadomiona młodzież sokolska tworzy niekwaśne, narodowe wojsko. Nasza starszyzna nie potrzebuje się obawiać, że serbskość z nią legnie w grobie. Serbska młodzież dzierży silnie w rękach narodowy proporzec, niesie go naprzód, poniesie go jeszcze dalej aniżeli poprzednicy — „Kurj. Pozn.”

Dar patriarchy konstantynopolańskiego dla Prezydenta Rzplitej

Przybył do Warszawy specjalny delegat patriarchy ekumenicznego w Konstantynopolu, metropolita konstantynopolańskiego dla p. Prezydenta trjarchatu do spraw zagranicznych Metropolita Germanos przywiózł błogosławieństwo i dary patriarchy konstantynopolańskiego dla p. Prezydenta Rzplitej, a mianowicie relikwie drzewa Krzyża Świętego, zawarte w szczerozłotym krzyżu oraz Ikonę grecką, przedstawiającą Ignacego, patrona p. Prezydenta.

Wręczenie tych darów nastąpiło podczas uroczystej audjencji na Zamku Metropolicie Germanosowi towarzyszył pierwszy dragoman patriarchy chatu, p. Constantini des

Episkopat wobec bezrobocia

Biskupi amerykańscy wydali orędzie, w którym wzywają wszystkie organizacje katolickie w Stanach Zjednoczonych, by stosowały zasady chrześcijańskie w życiu publicznym i ekonomicznym i by szczególniejszą uwagę zwróciły na kwestię bezrobocia. Komitet zarządzający towarzystwa „National Catholic Welfare Conference” które kierowane jest przez Episkopat amerykański, podkreślił, że każdy biskup uczyni wszystko co tylko jest w jego mocy, by przez odpowiednią opiekę i na drodze akcji charytatywnej złagodzić los bezrobotnych, zwłaszcza teraz, gdy zbliża się zima.

— Posłuchamy najchętniej! — powiedział Mitchell, podziwiając spokój tego człowieka, a goście zajęli zpowrotem miejsca, z wyjątkiem detektywa który stanął za więźniem swoim.

— Proszę mi nalać! — zwrócił się Thaurer do jednego z kelnerów, a gdy się to stało, pociągnął łyk.

— Nie będę panów nudził długim opowiadaniem, — rzekł — chcę tylko wyrazić pewien pogląd. Kulturalne społeczeństwo współczesne pomiata tak zwaną klasą zbrodniczą i karze winowajców, ale mało kto badał istniejące warunki i przyczyny, które powodują istnienie zbrodnia. Życie takiego człowieka nie jest zgoła ponętne i nie obiera go z wolnej woli nikt, posiadający bodaj instynkty moralne. U zwyrodniałców sprawa przedstawia się, oczywiście, inaczej. Jeśli jednak przyjdzie na świat ktoś pozbawiony z natury moralności, czyjaż jest to wina? Danego człowieka, czy przeszłości, to znaczy przodków jego i warunków wśród których żył? Litujemy się nad tym, kto cierpi na chorobę dziedziczną, a potępiamy człowieka niemoralnego z natury, mimo że stan jego jest wynikiem tych samych

Malowane szybki

Przyszedł nocą jakiś figlarz do chaty
Szybki jasne przemalował nam w kwiaty
W dziwołagi śnieżno - białe srebrzyste
Nasze szybki mądrookie przejryste

Rano świt gdy obudził nas złoty
Odkryliśmy misterne te psoty
Lilje śnieżne, śnieżno - białe paprocie,
Srebrno - sine matowe stokrocie
Cały świat cudowności zaklęty,
W ramki szybek niewielkich zamknięty

A za chwilę maleńką, za chwilę
Przyszło słońce do naszej chałupki
A za chwilę maleńką, za chwilę
Rozpląkały się zaklęte szybki

JERZY JERZKE

Katolicy w Niemczech

Według danych statystycznych liczba duchowieństwa rz-katol w Rzeszy Niemieckiej wynosi obecnie 20,410, liczba pastorów protestanckich — 16,244. Pierwsze miejsce zajmują Prusy, gdzie księży rz-katol jest 10,286 a pastorów protestanckich 9,422. Wśród całej ludności Rzeszy protestantów jest 36,639 tysięcy a katolików 20,604,540, w Prusach liczba protestantów wynosi 24,589 tysięcy a liczba katolików — 12,352,114.

Czy należy poświęcać pomnik

Zdarza się, iż pewne osoby lub komitety zwracają się do księży proboszczów o poświęcenie pomników, postawionych bądź na miejscach publicznych, bądź na cmentarzach.

W kwestji powyższej władze kościelne wyjaśniają, iż pomników nie poświęca się, lecz się je odsłania bez poświęcenia kościelnego. Co się tyczy nagrobków dla osób zmarłych otrzymać mogą poświęcenie kościelne tylko wtenczas, gdy noszą na sobie emblematy religijne.

Różne wiadomości

Niedziela jest dniem świątecznym u Chrześcijan, — poniedziałek święcili starzy Grekowie — wtorek jest dniem świętym u Persów — środa u Stryjczyków, — czwartek święcili starożytni Egipcjanie, — piątek jest świętem u Turków, — sobotę święcą żydzi.

Ogółem nagród literackich Nobla otrzymali: Francja 5, Niemcy 5, Anglja i Norwegja — po 3, Polska, Szwecja, Danja, Włochy, Hiszpanja — po 2, Szwajcarja, Belgja, Indje i Ameryka — po 1.

Nie otrzymały dotychczas nagrody literackiej — Rosja, Austrja i Holandja.

Maszynę do pisania dla ślepych skonstruował Mill w roku 1714. Najdawniejsze maszyny do pisania typu współczesnego skonstruowali. Burth w roku 1829 i Remington w roku 1873.

Pierwsze połączenia kablowe wykonali w roku 1845 Young i Mc Nair, a pierwszy kabel transatlantycki założony został w roku 1858.

Pierwszy nowoczesny rower zmontował Draiss w roku 1817, a pneumatykiem zaopatrzył Dunlop w roku 1885.

Taksometr obmyślił i wykonał w roku 1898 Mikołajczuk.

Pierwszy typ lornetki obmyślił w r 1609 Galileusz (Oczywiście nie ten polski z b Galicji) Poprawił ją i zaopatrzył w lustro w r 1666 Newton, a dał szkła pryzmatyczne w roku 1852 Posso.

Gdyby nogi człowieka mogły poruszać się z taką szybkością, jak nogi mrówki — moglibyśmy w ciągu godziny przebywać 1200 kilometrów!

Detektyw zwyciężony — zwycięzcą

68]

— Słyszałem swego czasu, jak Montalbon twierdził, że roztropny złodziej powinien nosić przy sobie przedmiot skradziony, by go mieć ciągle pod ręką i pewny był, że będzie się trzymał tej metody. W chwili gdy było jasnym, że wszystko zostanie wykryte, człowiek ten, obecny tutaj, wpuścił rubin do szklanki burgunda gdzieby go napewno nie szukano, on zaś mógł odzyskać z łatwością łup, albo połkać go w razie najgorszego. Spróbował to nawet uczynić, ale ja wypilem jego szklankę i dostałem rubin na język. A teraz, panie Montalbon, aresztuję pana w imię prawa! — zakończył, kładąc rękę na ramieniu Thaureta.

Ku ogólnemu zdumieniu siedział Thaurer przez chwilę całkiem spokojnie, poczem rzekł powoli i wyraźnie:

— Szanowni Panowie! Słyszeliśmy tego wieczoru rozmaite opowieści, proszę tedy poświęcić także i mojej uwadze, wstrzymując się narazie od wydania sądu.

przyczyn. Ja jestem takim właśnie człowiekiem i byłem zawsze zbrodniarzem, to znaczy, zdobywałem środki do życia na drodze, jak się to zowie niedozwolonej. Ale pan, panie Barnes, — zwrócił się do detektywa, zwracając na siebie uwagę jego tak że mógł wpuścić do szklanki niewielką białą pigułkę — pan powiesz zapewne, iż pracowałem uczciwie w firmie jubilerskiej. Hm — tak czy owak, starałem się zawsze postępować artystycznie, co Mr Mitchel przyznał niedawno. Czyniąc tak i zarabiając uczciwie na życie, emitem bystre oczy policji paryskiej, która mogła mnie nieraz podejrzewać, ale zawsze byłem bezpieczny od doświadczenia. Widzicie łaskawi panowie, że i teraz, jak zawsze właściwie niczego nie wyjaśniłem, chcąc wyjaśnić wszystko. Pragnąłem tylko uniknąć dowiedzenia mi zbrodni zarzucanych i czynię to właśnie w taki sposób.

Szybkim gestem chwycił i opróżnił szklankę swoją, mimo że Barnes usiłował przeszkodzić temu. W dziesięć minut potem był już trupem.

KONIEC

Z POMORZA

Osieczno, powiat starogardzki **Uroczystość parafialna** — Dnia 8 grudnia odbył się w naszej nie dawno założonej nowej parafii Odpust ku czci Najsw Marji Panny Niepokalanego Poczęcia — Już dzień przedtem po niesporach spieszyli parafianie tłumnie do spowiedzi św Świątynia przy brała odświetną szatę, strojna w girlandy, zieleni i świece — W same święto rano odprawił nasz czcigodny ks proboszcz mszę św na intencję Dzieci Maryi, które wspólnie przyjęły Komunię św — Sumę uroczystą z wystawieniem przynajświętszego Sakramentu i procesją odprawił ks proboszcz Tomasiak ze Szlachty — Chór śpiewał pod kierownictwem p Kamińskiego z Osieczna — Kazanie uroczystością wygłosił czcigodny ks kanonik Raszeja z Pelplina — Podał on cały przebieg budowy naszego kościoła i wspomniął jak on przed 10 laty odprawił u nas pierwszą ofiarę mszy św w szkole — Wtedy przyszła mu myśl, aby tu w tej ubogiej okolicy założyć nową parafję i oddać ją pod opiekę Niepokalanej Dziewicy — Zawiązał się komitet budowy kościoła w Osiecznie i zawarł kontrakt budowy w Starogardzie, a było to w sam dzień Matki Boskiej Gromnicznej 2 lutego Budowa szła rażno naprzód tak iż po mimo wielkich trudności i braku pieniędzy już w listopadzie tegoż roku dostano ją pod dach Ks kanonik wspomniął tak samo o nadzwyczajnych ofiarach i trudach niektórych parafian, podkreślił też zasługi i pracę naszego duszpasterza ks Czaplńskiego, który przez krótki czas swego pobycia między nami dokonał piękniejszego kościoła, sprawił szaty liturgiczne i pobudował obszerną plebanję — Przed niesporami odbyło się poświęcenie plebanji — Uroczyste niespory z procesją odprawił ks prof Dąbrowski z Pelplina

Stary Las, powiat starogardzki — **Nieszczęśliwy wypadek** — Dnia 5 bm w godzinach po południowych robotnik z Starego Lasu p Czubek pojechał w towarzystwie swego dwudziestokilkuletniego syna i innych do lasu po drzewo — Gry wracał z drzewem do domu wóz się popsuł, więc ojciec i syn zabrali się do naprawy — Gdy podczas tego zajęcia Cz znalazł się blisko kół, konie nagle pociągnęły wóz a koła zmiażdżyły mu prawą stopę Lekarz zarządził odstawienie p Cz do szpitala

Trafila kosa na kamień — Pewien tutejszy obywatel, który ma wrodzony pociąg do kłótni i bójki, pokłócił się z pewną niewiastą a nie mogąc pokonać jej językiem, zabrał się do pięści — Ale i na tem polu spotkała go sromotna porażka bo przedstawicielka słabszej płci sprąga go tak gracko, że umykał, jak niepyszny z placu boju — Może to pamiętne oduczki go bicia kobiet choćby już z tego względu że bywają i takie, od których i tegi zabijaka może niezgorzej oberwać

Tczew — Przygodna znajomość — Właściciel składu kolonialnego Jaśtak z Lubiszewa znajdując się niedawno w Tczewie zaszczycony został znajomością z pewnym paniczem, który podczas rozmowy chciał mu sprzedać zegarek — Nie przyjąwszy oferty, J udał się w stronę dworca, a tymczasem na narożniku ulicy Dworcowej napadł go ów panicz i pod groźbą rewolweru odebrał mu portfel z zawartością około 450 zł poczem zbiegł

Grudziądz — Pożar w kinie Orzeł — Dnia 10 bm wybuchł pożar w kinie Orzeł — Pożar powstał w kabinie mechanika, kóra wraz z aparatami, filmem itp spaliła się doszczętnie — Dzięki przytomności mechanika publiczność o pożarze dowiedziała się gdy wyszła już z kina; wypadku, ani popłochu wśród publiczności nie było — Straży wyniły z powodu tego pożaru wynoszą około 20 tysięcy zł; film był ubezpieczony

Grudziądz — Dwa samobójstwa w jednym dniu — W czwartek wieczorem lokatorowie domu nr 40 przy ul Chełmińskiej usłyszeli przeraźliwy krzyk jaki dochodził z mieszkania szewca Mroczkowskiego Adama — Gdy otworzono drzwi, obecni ujrzeli wijącego się w bólach na podłodze mężczyznę w wieku średnim, który niesamowicie jęczał Wezwane natychmiast pogotowie ratunkowe przewiozło chorego do szpitala miejskiego Stwierdzono, że jest to Mroczkowski Adam, z zawodu szewc, który dokonał zamachu samobójczego, wypijając większą ilość karbolu

Nie odzyskawszy przytomności, Mroczkowski w parę godzin życie zakończył — Powodem tragicznego kroku miała być nędza oraz brak wszelkich środków na utrzymanie

W tym samym dniu usiłował popełnić samobójstwo stołowy Markiewicz Franciszek, zamieszkały w Bydgoszczy — Będąc w kawiarni „Wielkopolanka“ w towarzystwie narzeczonej Markiewicz wstał od stolika i udał się do toalety, gdzie wypił duszkiem faszkę esencji octowej

W stanie ciężkim denata przewieziono do szpitala, gdzie pomimo natychmiastowej pomocy lekarskiej nie zdołano go utrzymać przy życiu

Przypuszczalnym powodem rozpaczliwego kroku było nieporozumienie z narzeczoną, która od pewnego już czasu hawi w Grudziądzu na gościnnych występach artystycznych w jednym z tujszych kabaretów

Gdynia — Nieszczęśliwy wypadek na torze kolejowym — W ubiegły czwartek uległ nieszczęśliwemu wypadkowi Znaniecki Stanisław rewident wagonów kolejowych — Z należono wieczorem obok parowozowni w Gdyni nieprzytomnego z pę

knietą czaszką — W stanie ciężkim i bezprzytomnym odwieziono nieszczęśliwego do szpitala w Tczewie — Ustalono, że Znaniecki cierpiał na epilepsję i podczas takiego ataku upadł i uderzył głową w twarde przedmiot — Nieszczęśliwy do tej pory nie odzyskał przytomności

Zabójstwo na tle mieszkaniowym — Onegdaj doszło pomiędzy Piómiennym Janem i jego sublokatorem Skłodawskim Ignacym zam w Małym Kacku, do sprzeczki na tle mieszkaniowym — Pod czas kłótni porwał nagle Skłodawski topór i tak silnie uderzył P w głowę, że krwią zbroczony upadł na ziemię — Zawezwany z Gdyni lekarz dr Smolin polecił przewieźć ciężko zranionego do Lecznicy Nadmorskiej w Gdyni, gdzie jednak wkrótce zmarł — Skłodawskiego aresztowano i oddano do dyspozycji sędziego śledczego w Gdyni

Ujęcie dwóch malwersantów — W piątek zjawili się na terenie Gdyni niejaki Perkowski Michał, rodem z Warszawy, i Błajszczak z Łodzi którzy jako agenci z ramienia Legji Inwalidów W P oddział w Toruniu trudnili się sprzedażą obrazów Cudu nad Wisłą i innych — Jako podejrzani zostali wyżej wymienieni przytrzymani przez tut policję celem stwierdzenia tożsamości

Stwierdzono, że obaj posiadają legitymację z Legji Inwalidów, upoważniającą ich do sprzedaży obrazów — Perkowski jednak posiadał dowód osobisty zniszczony i powycierany a fotografia zala na była do połowy atramentem — Następnie ustalono w książkach zamówień przez nich posiadanych, niedokładności, które wskazywały na to, że dokonują oni malwersacji na szkodę Legji — W książkach tych było około 15 pozycji a nadto przy zamówieniach nie dotrzymywali przepisów wydanych w tym kierunku przez Pom Urząd Wojew, ponieważ przy zamówieniu winien każdy zamawiający własnoręcznie podpisać zamówienie i winna być umieszczona notatka co do adresów zamawiającego, czego ci nie uskuteczniłi, a wyciskali jedynie w odnośnych pozycjach zamówienia pieczętki — W miejscach gdzie były oznaczone ceny kupna albo wycierano ceny albo naklejane były karteczki — Ponieważ Perkowski i Błajszczak dokonywali malwersacji na szkodę Legji w Toruniu, oraz nie można było ustalić ich tożsamości, przekazano ich władzom policyjnym w Toruniu

Toruń — Zaczadził się gazem — Dnia 12 bm zaczął się wskutek własnej nieostrożności w garażu firmy B-cia Cierpiakowscy 20 letni szofer Jan Niedzielski — Denat po wprowadzeniu samochodu do garażu zamknął drzwi od garażu a puściwszy motor w ruch, znużony usiadł i zasnął przyczem wskutek wydzielania się z motoru gazów spalinowych poniósł śmierć

Śmierć przy okienku ekspedycji kolejowej — Dnia 12 bm zmarł nagle w ekspedycji kolejowej Toruń — Przedmieście pracownik spółki rzeźniczej z Podgórza Kuczborski Franciszek lat 64 — Zawezwany lekarz kolejowy dr Białopolski stwierdził śmierć wskutek udaru serca

ROZMAITOŚCI.

Pieśń angielskiego następcy tronu

Wiele mniej lub więcej dziwacznych anegdotek opowiadają w Anglii o „Korze“, ulubionej foterierce księcia Walji Najmłodszy, jak delektują się obecnie w Londynie, posiada pewną stronę patetyczną „Kora“ od najmłodszych swych lat szczeniacka cieszyła się wyjątkowym przywilejem sypiania na łóżku księcia — Od pewnego jednak czasu suczka, bądź to ze względu na podeszły wiek, bądź też ponieważ cierpi na reumatyzm, nie umiała zeskakiwać swobodnie, i lekko z łóżka swego królewskiego protektora, jak to czyniła za pięknych dni młodości Miłośnicy jej pan i właściciel zauważył w tych dniach jej kłopot i przyszedł jej z doraźną pomocą — Kazał zbudować małe schodki, pochyłe i wygodne, łącząc niemi podłogę sypialni z łóżkiem — W ten sposób każdego wieczora „Kora“, bez trwogi i zmęczenia może wejść spokojnie na łóżko i spocząć jak dawniej na kołdrze książęcej

Obrazki na paznogiach

Różowienie paznogi staje się niemożliwe, modne natomiast jest pokrywanie paznogi artystycznymi malowidłami, Tak twierdzi świadek amerykańskich eleganterek Popyt wytwarza moda, w Nowym Yorku więc powstał już salon, w którym te miniaturowe obrazki wykonywa się z niezmierną zręcznością — Paznogie zostają na przykład lakierowane, a następnie na lakier nakładają się farby — Ulubioną ozdobą są znaki muzyczne na zielonym tle — O takiej kobiecie można powiedzieć, że jest muzykalną aż po czubki palców — Inne panie lakierują paznogie na czarno, poczem na tem tle wykonuje się miniaturowe krajobrazy — Miłośniczki brydża malują na paznogiach poszczególne karty — Inne znów elegantski ozdabiają paznogie swojemi monogramami

Białe wilki pojawiły się w Tyrolu,

co według opinii tamtejszej ludności ma być zwiastunem srogiej zimy — Podobno w r 1928 pojawiły się w górach białe orły, których kilka sztuk zastrzelili myśliwi — Zmianę upierzenia orłów przypisywali górale tyrolscy niezwykłemu obniżeniu się temperatury na początku zimy

Nauka języka polskiego zagranicą

W Stanach Zjednoczonych zorganizowanych jest 600 szkół polskich, kształcących 300 tysięcy dzieci polskich, których w wieku szkolnym jest jednak około pół miliona — Oprócz szkół powszechnych istnieją w Stanach Zjednoczonych szkoły średnie

W Brazylii 200,000 wychodźców polskich posiada 191 szkół, w których wykłada 239 nauczycieli, uczęszcza zaś do nich 8,675 dzieci; nauka odbywa się po polsku i po portugalsku

W Jugosławii istnieją zaledwie jedna szkoła polskiego w innej miejscowości

Na węgzech są 4 polskie szkoły popołudniowe, do których uczęszcza 200 dzieci

W Austrii istnieją 3 kursy języka, historii i geografii polskiej dla 72 dzieci

We Francji liczba dzieci polskich w wieku szkolnym wynosi 30,547, z czego zaledwie 18,903 pobiera naukę w języku ojczystym, ilość oddziałów wynosi 584, liczba nauczycieli Polaków — 145, z czego 80 delegowanych jest przez ministerstwo oświaty

Międzynarodowy kongres dla uczczenia encykliki „Rerum Novarum“

Kierownictwo międzynarodowej organizacji chrześcijańskich związków robotniczych na posiedzeniu w Utrechcie postanowiło zwołać międzynarodowy kongres robotników katolickich, celem uczczenia 40 rocznicy encykliki „Rerum Novarum“ — Kongres ten, który ma odbyć się w Holandji w jedną z pierwszych niedziel we wrześniu 1931 roku, stanie się wielką demonstracją na rzecz katolickich postulatów społecznych, a katolickiemu ruchowi robotniczemu udzieli nowego potężnego impulsu

Szkló, które nie pęka

Próby uzyskania szkła niełamiwego trwają bezustannie od roku 1902 Najlepsze obecnie szkło niełamiwe składa się z dwóch płyt szklanych, przedzielonych warstwą celluloidu, które prasuje się w temperaturze do 150° i pod ciśnieniem 5 do 15 atmosfer Szło to nie tylko nie łameł się ani pęka, ale posiada tę jeszcze zaletę, że neutralizuje szkodliwe promienie ultrafioletowe — Produkcja tego szkła wyniosła w roku 1929 w Ameryce około miliona m kw w Anglii zaś, gdzie prawie wszystkie samochody są zaopatrzone w tego rodzaju szyby 300,000 m kw

Dymisja kata

W ostatnich dniach zwolniony został ze służby kat czechosłowacki za niedotrzymanie tajemnicy służbowej w związku z wykonaniem w ostatnich tygodniach dwóch egzekucyj — Ministerstwo sprawiedliwości — wedle doniesień dzienników — mimo, że jeszcze nie rozpisano konkursu na obsadzenie tego stanowiska, otrzymało już ponad 100 podań od osób, ubiegających się o posadę kata — Wśród kandydatów na kata wiele jest osób, które ukończyły studia akademickie i posiadają nawet tytuły naukowe

Mózg — radio

Ciekawego spostrzeżenia dokonał w Londynie dr Leonard Avery, jako lekarz jednego ze szpitali dla obłąkanych — Wśród swoich pacjentów ma jednego, który jest człowiekiem zupełnie normalnym, a „choroba“ jego polega jedynie na tem że ciągle słyszy w powietrzu muzykę i śpiew, orkiestry, chóry i solowe produkcje w różnych językach — Zresztą na tym punkcie niema żadnej „idee fixe“, a mówi o tem tylko gdy go zapytają — Ar Avery stawia więc pytanie, czy mózg człowieka byłby naturalną stacją odbiorczą fal radiowych? A jeżeli tak pacjent jego jest nie tylko człowiekiem zdrowym na umyśle, ale obdarowanym specjalną i rzadką własnością, którą możnaby znakomicie wykorzystać — Badanie tego niezwykłego faktu pozostawia doktor Avery innym fachowym ekspertom

Wesoły kącik

Emocja

Pan Hilary poraz pierwszy jechał samolotem Pilot wykonywał w powietrzu brawurowe sztuczki, wreszcie zaczął się opuszczać — Pan Hilary, biady bardzo, rzekł do niego:

— Ląduj pan obok tego drzewa, bo tam leży gazeta

— Dlaczego?

— Przyda mi się

— Powiedziałem panu przecież — mówi dyrektor teatru prowincjonalnego do aktora — że miał pan wyjść na scenę we futrze — Rzecz dzieje się przecież w Archangielsku w srogiej zimie

— Nie posiadam futra, panie dyrektorze, wziąłem zato dwie pary kalesonów

Automobilista miał pannę podczas wycieczki samochodem — Nadchodzi wieśniak i pyta, co się stało

— Oliwy zabrakło — Może pan ma, chociażby rycynowy olejek?

— Tego nie mam, odrzecz wieśniak — ale taki karlsbadzkiej może pan dostać

Redaktor odpowiedzialny: Bonifacy Chmielewski, Chojnice
Drukarnia drukarni „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach
Władysław, Juliusz Schreiber; Chojnice

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 16. grudnia 1930 r.

Obiady dla ubogich

Kuchnia Ludowa w Chojnicach stowarzyszenie zapisane rozpoczyna z dniem 21 grudnia (w niedzielę), jak w roku ubiegłym, wydawanie obiadów dla biednych miasta.

Prosimy całe obywatelstwo o wspieranie nas — bądź to gotówką bądź w naturaljach — w tym dziele, niesienia pomocy najbiedniejszym, starcom, osobom osamotnionym, schorzałym, lub takim, którzy wstydzą się zebrać — Aczkolwiek wiemy, że społeczeństwo jest wprost zasypane podobnymi prośbami to jednakowoż nie ma przecież wznioślejszego celu jak „głodnych nakarmić“ Kto zamierza osobom naprawdę potrzebującym użyć „cieplej strawy“ może to uczynić przez zakup boczka który kosztuje na cały miesiąc — 31 obiadów — tylko 5 zł Boczki takie nabyć można w „Księgarni Polskiej“ Datki pieniężne prosimy wpłacić do Miejskiej Kasy Oszczędności na konto „Kuchni Ludowej Nr 22226“ Dary w naturaljach prosimy oddać w zakł. św. Boromeusza.

Wszyscy, którzy chcą korzystać z tanich obiadów, mogą się zgłosić do zakładu sióstr Boromeuszek.

Zarząd „Kuchni Ludowej w Chojnicach“
stowarzyszenie zapisane

Na hydroplany wojenne i prace narodowe na Pomorzu złożono w dalszym ciągu następujące składki:

1 Niżsi funkcjonariusze urzędu poczt Chojnice 1	9,90 zł
2 P Urzędn Banku Polskiego w Chojnicach	56,00 zł
3 P Urzędn kolejowi Odcinek drogowy 1	27,85 zł
4 Tow gimn Sokół Chojnice	5,80 zł
5 P Brzeziński kier szkoły w Czyczkowach	4,55 zł
6 P Wanda Ulandowska imieniem I żeńskiej drużyny harcerskiej im M Konopnickiej	7,55 zł
- W imieniu Związku Obrony Kresów Zachodnich składa się ofiarodawcom staropolskie Bóg za płac
Komitet Miesiąca Pomorza

Zebrań Kolejowego P W

Zebrań miesięczne KPW odbyło się dnia 12 bm które zagał prezes p Mateja, tenże dziękuje w serdecznych słowach za wielką ofiarność kolejarzy chojnickich na rzecz statku „Odpowiedź Treviranusowi“ Protokół z ostatniego zebrania oraz komunikaty z Zarządu Okręgowego odczytał sekretarz p Gałazka Sprawozdanie z ostatniej zabawy, urządzonej wyłącznie dla członków oraz rodzin zdawał p Mateja Długo debatowano nad urzędzeniem obchodu gwiazdkowego Uchwalono ostatecznie w porozumieniu z Kołem Pań przy KPW odegrać w niedzielę dnia 21 XII 1930 na sali p Januszewskiego sztukę sceniczną pt „Gdy się Chrystus rodzi“ w 3 aktach zakończoną żywym obrazem Podczas przedstawienia występy śpiewacze chóru męskiego kolejarzy oraz orkiestry kolejowej Prace z wystawieniem sztuki są prawie że na ukończeniu W wolnych głosach poruszyli poszczególni członkowie różne sprawy towarzyskie Po wyczerpaniu porządku obrad solował p prezes Mateja zebrań hasłem Cześć

Ważne dla inwalidów

Z dniem 31 grudnia br upływa ostateczny termin zgłaszania roszczeń do zaopatrzenia ze skarbu państwa dla inwalidów wojennych, wdów i sierot po inwalidach oraz po poległych — Po tym terminie wszelkie roszczenia z tytułu inwalidztwa nie będą uwzględniane

Przepadli bez wieści

Poszukiwani są przez władze sądowe i policyjne Franciszek Chudziński lat 20 i Walter Struwe, lat 25, którzy ulotnili się w niewiadomym kierunku, ukrywając się przed odpowiedzialnością sądową

Obowiązek dostarczania noclegów podróznym przez urzędy gminne

Na skutek licznych zapytań ze strony urzędów gminnych w sprawie udzielania noclegów na wsiach, miarodajne czynniki wyjaśniły że obowiązek udzielania noclegów podróznym ciąży na urzędach gminnych — Na podstawie bowiem ustawy o opiece społecznej każdy obywatel ma prawo do tymczasowej opieki gminy, w której granicach się znajduje — Urzędy gminne nie są obowiązane jedynie do udzielania noclegów zawodowym włóczęgom, co do których należy postępować zgodnie z rozporządzeniem o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa

Kino Nowości

dzisiaj i jutro 16 i 17 bm o godzinie 8,15 **Opuszczone ognisko domowe to ołtarz bez kapłanki** Zdrowym odruchem społeczeństwa przeciwko zdradzie, która godzi w byt rodziny, jest **okrzyk protestu!** Zachód, owa kuźnia wielkich myśli, stworzył literaturę protestu, literatura zaś zrodziła film: **„ŻONY SZALONE“** który poruszył sumienia i serca milionów Epokowy dramat małżeński — Film ten jest wielkim oskarżeniem, rzuconym w twarz kobiecie współczesnej — Nietrwałość związków małżeńskich jest zagadnieniem dnia! — W rolach głównych Suzy Vernon i Olaf Fjord — Bez względu **wszyscy** winni ujrzeć ten film — Sala orgrzana — Jazz - band!

Statystyka przestępstw

Statystyka przestępstw na obszarze powiatu chojnickiego wykazuje za miesiąc listopad rb: Zniwagę władzy na wiecach publicznych w 2 wypadkach, włóczęgostwo w 2 wypadkach, fałszowanie dokumentów w 2 wypadkach, jeden rabunek bandycki, jedno podpalenie zbrodnicze, jeden pożar przypadkowy, 2 usiłowane gwałty; 8 uszkodzeń cielesnych, 1 kradzież kasowa, 10 kradzieży z włamaniem, 2 kradzieże kieszonek, 6 kradzieży polnych i leśnych, 39 kradzieży zwykłych 3 oszustwa, 1 sprzeniewierzenie, kłusownictwo w 7 wypadkach, wykroczeń sanitarno administracyjnych w 16 wypadkach, 8 wykroczeń handlowo - administracyjnych, 2 nieszczęśliwe wypadki z następstwem śmierci, 3 przekroczenia meldunkowe, opilstwo w 14 wypadkach, 1 krzywoprzysięstwo i 106 różnych innych przestępstw mniejszej wagi W stosunku do ubiegłego miesiąca, przestępczość zmniejszyła się o 42 procent

— Baczność przed oszustem — Jak się dowiadujemy w niektórych miejscowościach naszej okolicy rozpoczął znowu swój oszukańczy zawód niejaki Tomasz Guz, młynarz ze zawodu, lat 26, urodzony we Wdzie pow. starogardzki Guz w swoim czasie w maju br został przyłapany na oszukańczych machinacjach w Czersku i osadzony w więzieniu za różne kradzieże i oszustwa, o czym donosiliśmy Obecnie po odsiedzeniu kary Guz znowu rozpoczął swoje machinacje i zawsze niestety znajduje naiwnych, którzy dają się nabrać Guz podaje się za przedstawiciela firmy drzewnej i jeździ od wsi do wsi, zamawiając furmanów i robotników celem rzekomej zwózki drzewa

W tych dniach operował w Łosinach i Legbądzie Guz znany jest ze swoich machinacji oszukańczych w Zblewie i Czarnej Wodzie Guz podaje się nieraz za Guzińskiego, przybiera imię Józef lub Franciszek, powołuje się na różne wysoko postawione osoby Jest on blondynem wzrostu wysokiego, twarz dosyć inteligentna, cera zdrowa, oczy ciemne; ubrany jest w ciemny zimowy płaszcz z kołnierzem, pochodzący z kradzieży, w czapkę skórzaną, sportowe ubranie i buty sznurowane Należy, gdziekolwiek się ukaże, natychmiast donieść o tem najbliższemu posterunkowi policji

Z zielony granicy

Straż Graniczna przytrzymała za nielegalne przekroczenie granicy do Niemiec niejakiego Aja Augusta bez stałego miejsca zamieszkania

Kronika policyjna

Przytrzymano za opilstwo dwóch osobników, z Chojnic, którzy w nocy zakłócali spokój publiczny oraz ujęto niejakiego Cichosza za kradzież roweru

Nadszedł już czas

odnowienia przedpłaty
na miesiąc styczeń!

Powiat

Czersk — Ważne zebranie Koła Pracowników Umysłowych — W lokalu p Brzezińskiego odbyło się ważne zebranie Koła Pracowników Umysłowych w Czersku Zebranie zagał prezes zarządu p mec Syski, przedstawiając krótko dzieje powstania Koła Protokół z pierwszego zebrania założycielskiego przeczytał sekretarz p Stanke Skarbnik p naczelnik Nowak przedstawił zebraniem wynik pertraktacji w sprawie lokalu Towarzystw, wobec czego przyjęto propozycję zarządu Skład zarządu przedstawił się następująco: prezes p mec Syski, wiceprezes p kom Łoś, skarbnik p naczelnik Nowak, sekretarz p rektor Stanke i gospodarz p Bielecki Członkami komisji rewizyjnej wybrano pp rektora Brzezińskiego, naczelnika Górskiego i p burmistrza Trybulla Do sądu polebnego wybrano pp dr Ddyję, Ortyńskiego i inż Cemplka Przyjęto propozycję zarządu w sprawie kooptacji zastępców członków zarządu Wkońcu odczytano listę członków założycieli, obejmującą 103 nazwiska

Wkońcu p prezes mec Syski przedstawił projekt pracy w sekcjach Koła Projektowane są sekcja miłośników sceny, sekcja imprezowo - artystyczna, sekcja wokalna - muzyczna, sekcja kręglarzy oraz klub myśliwski Praca w poszczególnych sekcjach ma rozpocząć się w najbliższym czasie

Czersk — Aresztowanie na sali sądowej za krzywoprzysięstwo — Przed Sądem Grodzkim w Czersku odbyła się rozprawa przeciwko kupcowi Alojzemu Z z Czerska oskarżonemu o wyszynk wódki w czasie zakazanym Podczas rozprawy zeznawał jako świadek pod przysięgą niejaka Ur że nie była karana, natomiast sąd jej udowodnił, iż była już karana Wobec tego sąd natychmiast nakazał na sali sądowej aresztowanie świadka pod zarzutem krzywoprzysięstwa i rozprawę odroczył

Feljetony i odczyty radjowe

Bardzo interesujące odczyty i feljetony przygotowało kierownictwo Polskiego Radja na tydzień świąteczny

Dnia 21 XII o godzinie 16,40 Kierownik odczytowy Polskiego Radja, prof H Mościński poświęcił swój odczyt książce gwiazdkowej O godz 19,25 doskonała znawczyni stosunków amerykańskich p Szczepańska wygłosi interesujący feljeton pod fascynującym tytułem „Stuprocentowy Amerykanin“ Tegoż dnia o godz 22 inżynier Jan Grabowski w feljetonie pt „Duma“ zastanawiać się będzie nad źródłem i charakterem dumy narodowej

Dnia 22 XII o godzinie 17,15 prof Uniwersytetu Jagiellońskiego, znakomity znawca literatury angielskiej i amerykańskiej, p Roman Dybowski nakreśli sylwetkę literacką słynnego pisarza amerykańskiego, Sinclaira Lewisa, laureata nagrody Nobla Tegoż dnia o godzinie 22,20 usłyszymy popularnego prelegenta radiowego, red Jana Sokolicza - Wroczyńskiego, który w feljetonie pt „Boże Narodzenie na wsi“ opowie nam o obyczajach wigilijnych, które do dziś dochowały się jeszcze, pod strzechami chat i dworów polskich

23 XII o godzinie 15,50 prof Adam Czartkowski opowie o jednej z najbardziej zasłużonych kobiet polskich czasów Insurekcji Listopadowej, Emilji Szczanieckiej, która, pochodząc z poznańskiego, godna jest stanąć obok Klaudji Potockiej i Emilji Plater Tegoż dnia o godzinie 17,15 nadaje Wilno na wszystkie rozgłośnie krajowe odczyt p Antoniego Bihdzewicz pod zagodkowym tytułem „Co ma wisieć nie utonie“ W pogodnym tym i banalnym odczycie pan Bohdziewicz podzieli się z nami swymi interesującymi wrażeniami z podróży kajakiem do Stambułu

Po dwudniowej przerwie dnia 26 XII o godzinie 19,25 p Stanisław Czosnowski wygłosi feljeton świąteczny, w którym odmaluje tak częste w tym okresie wykroczenia przeciw 5-mu grzechowi głównemu Tegoż dnia o godzinie 22 p Włodzimierz Stępowski w feljetonie pt „Obrazki Londynu przez radio“ wtajemniczy radiosłuchaczy w ostatnie zdobycze telewizji

Dnia 27 XII o godzinie 15,50 znany sportsmen i podróżnik dr Kazimierz Załuski wygłosi aktualny feljeton pt „Rozkosz i męka narciarskiego zjazdu“ o godzinie 17,15 Rozgłośnia Lwowska nada ciekawy odczyt p Stanisława Machniewicza pt „Pochwała współdziałalności“ O godz 20 p Aleksander Janta - Połczyński mówić będzie „O białym sezonie myśliwskim“ Wreszcie o godzinie 22 p Jadwiga Pajon de Moncets w interesującym feljetonie pt „Cud prawdy i prawda cudu“ opowie nam o sztuczkach prawdziwych i fałszywych zręcznych fakirów hinduskich

RUCH WYDAWKOWY

Otrzymałmy Nr 12 dwutygodnika dla młodzieży Mój Przyjaciel — Jest to numer zimowy, poświęcony wycieczkom, sportom itd związanym z nadejściem sezonu — Ciekawe są artykuły, poświęcone ostatnim wyprawom na Himalaje, wy cieczkom na bezdroża tatrzańskie, oraz urywek beletrystyczny zawierający wzruszający opis ostatnich chwil Amundsena — Zwycięzcy Północy — Naogół numer przedstawia się interesująco zawiera bowiem wiele rozmaitych materiałów zarówno o treści poważniejszej jak i rozrywkowej

Na całość numeru składają się artykuły: Co robić zimą — Rady i wskazówki dla naszych czytelników — Na szczyty Himalajów — Dzieje wyprawy w Himalaje — Biała Śmierć — Ostatnie chwile Amundsena — Zielony Szeryf — Nowela (dokończenie) — Z życia młodzieży — Dlaczego zginął sterowiec R 101 — Myśli człowieka, spadającego z dachu — Przygoda zimowa w Tatrach — Rozrywki umysłowe — Szarady, logogryfy, łami główki — Gry i zabawy — Odpowiedzi redakcji — Nasza skrzynka pocztowa — Cena numeru, ozdobionego licznymi ilustracjami wynosi gr 50

Wesoły kącik

Na okręcie!

— Hoho, ale też szybko płyniemy!
— Tak, w drodze wyjątkowej łaski kapitan postanowił, aby trzecia klasa jechała z tą samą szybkością co klasa pierwsza!

— Kazałem się, kochanie, ubezpieczyć na życie, i to na sumę 50000 zł

— I to teraz mi powiadasz? Nie mogłeś to zachować tego dla mnie jako niespodziankę?

RUCH W TOWARZYSTWACH

Rada Hufca Harcerskiego nie odbędzie się jak podano w wtorek, lecz dopiero w czwartek 18 bm, o godz 17,30 w mieszkaniu komendanta

Związek Harc Polskiego Kom Hufca Chojnice We wtorek dnia 16 grudnia br o godzinie 16-tej odbędzie się w lokalu Kom Hufca Dworcowa 44/II Rada Hufca Obecność wszystkich dh dh drużynowych obowiązkowa

Czuwaj! Komendant Hufca

Kasa Stefczyka Pawłowo Jako przewodniczący, odwołuję niniejszem zebranie walne Kasy Stefczyka w Pawłowie, zwołane na dzień 11 stycznia 1931 roku

Krajewski, przew

W poniedziałek dnia 15. grudnia b. r. o godz. 21-szej zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach, zasilony Sakramentami św., mój najukochańszy syn, brat, szwagier i wujek

ś. p.

Czesław Kiczka

przeżywszy lat 37.

O czem donosi w smutku pogrążona
matka i rodzina.

Chojnice, dnia 16. grudnia 1930 r.

Ekspozycja i pogrzeb odbędzie się dnia 20. grudnia br. o godz. 9-tej z domu żałoby.

Wątki opałowe sosnowe
suche w większej ilości,
sprzeda tanio

Państw. Nadleśnictwo Lipusz
powiat Kościerzyna, poczta i stacja kolejowa loco.
Nadleśniczy.

August Müller, Chojnice

Najstarszy i największy skład jubilerski na miejscu

Artykuły złote i srebrne
Najmodniejsze nowości w biżuterji

Zegarki damskie i męskie
najlepsze marki po wszel-
kich cenach. Artykuły
podarunkowe niklowe,
mosiężne i posrebrzane.

Obrączki ślubne, artykuły
optyczne, sztuce alpak.,
posrebrzane i czysto sre-
brne Bogaty wybór krysz-
tałów białych i kolorowych

Reparacje, wprawianie brylantów oraz
rytownictwo wykonuje się akuratnie.

Kalendarze Marjańskie

na rok 1931 poleca

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Wyciąć, wypełnić i oddać listowemu

Kwót mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski“	styczeń 1931	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przed-
płatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy

dnia _____ 1930 r.

Przetarg przymusowy

W środę, 17. XII. br.
o godzinie 10-tej sprzedam
w Chojnicach najwięcej
dającemu za gotówkę:
1 beczkę pokostu.
Zbiórka licytantów w moim
biurze. 1840

Szeleziński
komornik sądowy.

Przetarg przymusowy

W środę, 17. XII. br.
o godzinie 11-tej sprzedam
w Chojnicach najwięcej
dającemu za gotówkę:
1 szafę ogniową
100 but. różnego wina
Zbiórka licytantów w moim
biurze.

Szeleziński
kom. sądowy. 1837

Przetarg przymusowy

W środę, 17. XII. br.
o godzinie 12-tej sprzedam
w Chojnicach najwięcej
dającemu za gotówkę:
1 bibliotekę.
Zbiórka licytantów w moim
biurze.

Szeleziński 1814
komornik sądowy

Licytacja przymusowa

W środę, 17. b. m.
o godzinie 12-tej sprzedam
w Chojnicach w lokalu
licyt. ul. Człuchowska 29,
najwięcej dającemu za go-
tówkę:

1 bufet, 1 kredens;
28 p. śniegowców męsk.
i damskich.

Winkowski 1780
komornik sądowy

Przetarg przymusowy

W środę, 17. XII. br.
o godzinie 10-tej sprzedam
w Chojnicach w sali
p. Jażdżewskiego przy Placu
św. Jerzego najwięcej da-
jącemu za gotówkę:

większą ilość ubrań,
kaftaników i materiałów
damskich,
1 radjo - aparat
1 maszynę do pisania
2 ctr. kawy niep. lonej.

W. Kowalski
komornik sądowy
2072 Chojnice.

Pamiętaj!

o zakupach gwiazdkowych
we Firmie Bracia Hubert,
Chojnice, ul. Gdańska 18.

Perfumy, mydełka toale-
towe, wody kolońskie, wody
kwiatowe, kartoniki zaw.:
mydełko i perfum, manikury.

—: Wielki wybór —:
Pierwszorzędne gatunki.
Wyroby Krajowe i Zagraniczne.

Przetarg przymusowy

Dnia 18. grudnia rb.
o godzinie 12-tej sprzedam
w Coldankach najwię-
cej dającemu za gotówkę:
36 warchlaków.
Zbiórka licytantów przed
majątkiem.

Drabliński,
egz. Pow. Kasy Chorych
Chojnice.

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 16. XII.
o godz. 11. sprzedam
w Szenfeldzie (wybud.)
ulgo-podarza Kropiewskiego
Józefa najwięcej dającemu
za gotówkę:

1 krowę,
1 jałówkę.
Wesołowski, eks. Wójt.
Zamarte i Sławęcín.

Ogłaszajcie
w Dzien. Pomorskim.

W czwartek dn. 11 b. m.
zost. to **zgubione**
na szosie Chojnice-
Kościerzyna-Gdańsk
kompletne

koło samochodowe

marki Goodeyar 34 razy 7.
Uprasza się o dostarczenie
takowego za wynagrodze-
niem pod adresem:

H. Falkenberg
Chojnice Dworcowa 19

**Przyjmuję zamówie-
nie na**

karpie
K. Domański,
Chojnice, Człuchowska 7.

Pokój
z kuchnią
od zaraz do wynajęcia

Szosa Gdańska nr. 19.

KINO NOWOŚCI

We wtorek i środę o godz. 8.15
(16 i 17 bm.)

Opuszczone ognisko domowe to ołtarz bez
kapłanki. Zdrowym odruchem społeczeństw
przeciwko zdradzie, kto a godzi w był ro-
dziny jest **okrzyk protestu!**
Epokowy dramat pod tyt.

Żony Szalone

poruszył sumienia i serca miliona
widzów. Film ten jest wielkim
oskarżeniem, rzuconem w twarz
kobiecie współczesnej. **Nietrwałość**
związków małżeńskich jest zagad-
nienie dnia!

W rolach głównych:
Suzy Vernon, Olaf Fjord,
Ruth Weyher, Henry Edwards

Bez wyjątku wszyscy winni ujrzeć ten film!

Ceny zwykłe! Sala dobrze ogrzana!

Obrazy narodowe

Cud nad Wisłą
Zaślubiny Polski z Morzem
Rejtan na Sejmie Warszawskim
Nie rzucim ziemi
Hołd Pruski
Bitwa pod Grunwaldem
Konstytucja 3-go Maja

oraz obrazy religijne
i krajobrazy

w wielkim wyborze poleca

Księgarnia Dzien. Pomorskiego.

Szanownej Publiczności

zwracamy uwagę, iż sprzedaż naszych
dobrze pielęgnowanych i odleżanych win
Krajowych na mia to Chojnice i okolice
po cenach fabrycznych powierzyliśmy firmie

Paweł Smeja,
Chojnice Dworcowa 25.

Wyroby nasze są znane jako najlepszy pro-
dukt naturalny pod gwarancją **bez do-
mieszek chemicznych**, n dto
ogólnie požądane na uro-
czystościach rodzinnych i świątecznych.

Wytwórnia Win Krajowych
R.K. Huebner i Ska-Fordon
Polikarp Ziółkowski.

Agendy dla Handlu
i Przemysłu 1931 r.

oraz kalendarze terminowe
poleca

„Księgarnia Dziennika Pomorskiego”